

“Sempre he anat contra els talibans”

Pervez Musharraf (Delhi, Índia, 1943), ex-president del Pakistan, ens parla en aquesta entrevista de la guerra de l'exèrcit pakistanès –del qual fou comandant en cap– contra els talibans i també de les controvertides relacions amb els Estats Units d'Amèrica.

Prop de 2,5 milions de persones han hagut de fugir de la zona de combats, al nord-oest del país i la vall de Swat. Hi ha atacs quasi diàriament. El Pakistan és a punt d'enfonsar-se?

—És clar que no. Res no pot passar al Pakistan, mentre l'exèrcit es mantinga intacte i amb força. Si algú pretén debilitar i inestabilitzar el país ha d'afeblir-ne l'exèrcit i el servei d'intel·ligència, l'ISI. Aquest és l'intent que es pot observar darrerament. Hi ha molts articles que asseguruen que el Pakistan acabarà dividint-se, esfondrant-se i balcanitzant-se. Personalment crec que hi ha una mena de conspiració per a debilitar la nostra nació.

—Qui creieu que hi ha al darrere d'aquesta conspiració?

—No us diré ningú en concret, perquè me'n demanàrieu proves. L'únic que puc dir-vos és que a l'Índia, per exemple, hi ha SETZE fronts d'insurgència i ningú no se'n fa ressò. Occident sempre se centra en el Pakistan.

—El president dels Estats Units, Barack Obama, ha promès “començar de nou” a la regió. Perseguirà i lluitarà contra els talibans i al-Qaida al Pakistan i a l'Afganistan, i ampliarà la zona d'operacions. Què opineu, d'aquesta nova estratègia, anomenada *AfPak*?

—Estic totalment contra el terme *AfPak* per dos motius: primer, perquè col·loca el Pakistan i l'Afganistan al mateix nivell, cosa que és totalment falsa. L'Afganistan no té un govern, el país és completament inestabilitzat; el Pakistan, no. I segon, i més impor-

tant, perquè hom oblida el paper que fa l'Índia en tot aquest joc. Sense el conflicte del Caixmir no hi hauria moviments extremistes com Lashbare-Taiba.

—Aquesta organització és acusada d'haver preparat els darrers atemptats terroristes de Bombai. Per què l'estratègia dels EUA hauria d'incloure també l'Índia?

—Hi ha molts extremistes a l'Índia relacionats amb extremistes pakistanesos. De manera que si el món pren seriosament l'objectiu de combatre el terrorisme, no pot deixar-ne l'Índia fora. En un primer moment, Richard Holbrooke, l'actual representant especial dels EUA per a l'Afganistan i el Pakistan, havia de ser representant per a tots tres països. Però el poderós *lobby* indi ho va impedir.

—Us ha decebut Obama?

—No, persegueix bons objectius. Ha mostrat intencions de millorar el diàleg amb el món musulmà, cosa molt positiva. També és positiva la intenció d'augmentar els fons per al Pakistan. I a més a més té raó quan diu que cal desplegar més forces a l'Afganistan. No obstant això, també ha d'entendre la realitat del nostre país, i no estic segur que l'entenga.

—I quina és la realitat?

—Una de les realitats és que el servei d'intel·ligència de l'Índia, el RAW, interfereix al nostre país, per exemple a la província de Balutxistan, limítrofa amb l'Iran i l'Afganistan. Un dels insurgents més brutals contra les nostres forces, Brahamdagh Bugti...

—Nét de Nawab Bugti, el líder

tribal que va ser assassinat fa tres anys als combats amb l'exèrcit pakistanès...

—Sí... Doncs bé, Bugti es troba a Kabul, protegit pel govern afganès, i l'agència d'intel·ligència índia li subministra armes i diners. Té camps d'ensinistrament propis i envia els seus milicians al Balutxistan, on aterreixen la població i destrueixen infraestructures civils. El RAW també interfereix a la vall de Swat. D'on creieu que aconsegueixen les armes i els diners, els talibans de la regió? De l'Afganistan, naturalment. Els consolats indis de Jalalabad i Kandahar només existeixen per a molestar el Pakistan.

—Permeteu-nos ara de parlar del paper del servei d'intel·ligència pakistanès. No fa gaire, els diaris nord-americans informaven que l'ISI ha donat suport sistemàticament als grups talibans. És cert?

—Els serveis d'intel·ligència tenen accés a més xarxes. Això ho feien els nord-americans amb el KGB, i ho fa ara l'ISI. Hauríeu d'entendre que l'exèrcit lluita contra els talibans i al-Qaida. Jo sempre he anat contra els talibans. No heu de donar-nos lliçons sobre com tractar-ho tàcticament. Us posaré l'exemple de Siraj Haqqani...

—El cap talibà suposadament aliat amb l'ISI...

—Haqqani té un gran influència sobre Baitulà Mehsud, un perillós terrorista talibà relacionat amb al-Qaida, el líder més ferotge de la regió de Waziristan del Sud, la més propera a l'Afganistan, i assassí de l'ex-primera ministra Benazir Bhutto, com ara sabem. Mehsud va segrestar el nostre ambaixador a Kabul i l'ISI utilitzà la influència de Haqqani per alliberar-lo. Tot plegat no vol dir que nosaltres donem suport a Haqqani. El servei d'intel·ligència utilitzen alguns enemics per lluitar contra uns altres. És millor enfrontar-se a ells un per un, que no pas fer-se enemics de tots alhora.

—Els nord-americans i els pakistanesos continuen perseguint els mateixos objectius?

EFE

“El 1989, després de la guerra contra els soviètics a l’Afganistan, els EUA ens van deixar a l’estacada amb 300.000 mujahidns que havien portat ells.”

—Avui dia, la població del Pakistan odia els nord-americans. Els atacs amb avions no tripulats dels EUA, amb què vivim des de fa mesos no són gens populars, sens dubte. Tant se val que maten terroristes talibans i membres d’al-Qaida com no: hi ha massa víctimes civils. Els atacs aeris han d’aturar-se.

—**L’exèrcit nord-americà ha eliminat alts càrrecs d’al-Qaida amb aquesta mena d’atacs. Quina en seria l’alternativa?**

—Hem de trobar la manera que l’exèrcit pakistanès pugui portar a terme els atacs tot sol. La població ho acceptaria de bon grat. Nosaltres no causàrem tants danys col·laterals i no hi hauria tantes víctimes civils.

—**Si encara fóreu al poder, ordenaríeu atacs contra importants líders talibans?**

—No en dubtaria ni un segon.

—**Fins i tot contra el mul·là Omar, Ossama Bin Laden o l’influent Haqqani?**

—I tant. L’única cosa que em preo-

cupava era detenir Bin Laden i jutjar-lo. Heu d’entendre les sensibilitats del nostre país.

—**Tanmateix, us han acusat de fer distincions entre talibans bons i dolents, els qui lluiten contra occident i les forces afganeses i els qui ataquen l’exèrcit i la policia pakistanesa.**

—Això no és cert. Jo vaig combatre’ls a tots, sense distincions. Malgrat tot, si us plau, heu d’entendre que cada acció té repercussions polítiques. M’han acusat de no haver actuat, però les coses no són sempre blanques o negres, de tant en tant n’hi ha de grises. Us posaré l’exemple de la mesquita roja d’Islamabad, on els extremistes religiosos es van ajuntar amb els seus estudiants el juliol del 2007. Per què no els vaig atacar abans? La mesquita roja és situada en una àrea dominada políticament pel partit Jamaat-e-Islami, que pot traure al carrer masses de gent, arreu del país...

—**I que en el passat ha estat el vostre soci polític...**

—No, no ha estat mai el nostre soci polític. Doncs, s’ha d’entendre que hi ha catorze madrasses a Islamabad i Rawalpindi. Hauríem provocat una gran agitació social si haguérem atacat la mesquita roja. Volíem evitar una tragèdia cruenta i resoldre-ho pacíficament. No obstant això, no vam tenir èxit, i finalment vam haver de passar a l’acció. Portàrem a terme una operació militar en què van morir cent persones. Actualment, un cas semblant és la ciutat de Karachi. Sabem que en un dels barris hi ha una madrassa amb militants armats. Hauríem d’anar-hi, recollir-ne les armes i matar-los tots? Es podria fer, però provocaríem una onada de violència a tota la ciutat. Per tot plegat, val més no fer-ho de moment.

—**El Pakistan paga ara els errors del passat? Per què no eliminàreu els líders talibans quan hi arribaren a final de l’any 2001? Sobretot de la xura, el màxim consell de decisió dels talibans, de la ciutat de Quetta?**

EL TEMPS

“Si algú pretén debilitar i inestabilitzar el país ha d’afeblir-ne l’exèrcit i el servei d’intel·ligència. Aquest és l’intent que es pot observar darrerament.”

—La xura de Quetta no ha existit mai. El mul·là Omar no va venir mai al Pakistan i seria boig si hi apareguera. Està molt més segur a l’Afganistan.

—Durant els darrers vuit anys, el Pakistan ha rebut prop de 10.000 milions de dòlars en ajuda militar dels Estats Units. Sembla que no us heu gastat tots els diners en la guerra contra el terrorisme. Alguns han estat utilitzats per assegurar-vos la vostra frontera amb l’Índia. No és cert?

—La meitat, 5.000 milions, ens els pagaren per a serveis que ja havien prestat als EUA. Heu de comprendre com funciona l’exèrcit del Pakistan: les nostres divisions es mouen. Si comprem tancs per valor de 250 milions, els farem servir a la ciutat de Peshawar, al nord-oest, en la lluita contra el terrorisme, i també els enviarem a l’est, per protegir la nostra frontera. Però per què us preocupa? Per què us hauria d’explicar on gastava els diners, per l’amor de Déu?

—Les autoritats nord-americanes de segur que estan interessades a saber-ho.

—Ja els vaig dir que no n’havien de fer res. Que no estem obligats a donar-ne detalls. Potser hauria d’haver dit en aquell moment: “D’acord! Voleu que

us donem suport? Doneu-nos 250.000 milions i no ens demaneu què farem?”

—Per què els pakistanesos no reconeixen com a pròpia la guerra contra el terror?

—Sí de debò no la reconeixen com a pròpia, té a veure amb la nostra història. Si en compreneu el motiu, en culpareu els EUA. Des del 1979 fins al 1989, lluitàrem amb els Estats Units en una guerra contra la Unió Soviètica a l’Afganistan. I la guerra la guanyàrem en gran part gràcies a l’ISI. Altrament, la Unió Soviètica no hauria estat derrotada. Llavors el govern nord-americà ens va deixar a l’estacada amb 300.000 mujahidins que ells mateixos havien portat. L’administració americana havia portat, fins i tot, Ossama Bin Laden. Qui podia haver-ho fet, si no? Tots vingueren a lluitar contra els soviètics. Però Washington no va preparar una estratègia per a l’endemà de la guerra. Què podia passar després del 1989, amb tots aquests combatents? Ningú no va ajudar el Pakistan durant els dotze anys següents, fins el 2001. Ens van abandonar amb 300.000 mujahidins amagats, sense rehabilitació ni cap possible assentament. A més a més, 4 milions de refugiats afganesos també van venir al Pakistan. Ningú no ens va ajudar, ans al contrari, ens imposaren sancions. Ens

van denegar quaranta avions F16, que ja havíem pagat. Els mujahidins es van unir i van formar l’organització terrorista al-Qaida, i tota la nostra estructura social va començar a arruïnar-se. El poble pakistanès se sent utilitzat pels americans, i per aquest motiu no els agraden ni els EUA ni aquesta guerra.

—Encara avui sou un dels darrers amics de George W. Bush. Alguns líders terroristes, com ara Khalid Sheikh Mohammed, el cervell dels atemptats de l’11S, i el cap de logística, Abu el-Subaida, van ser arrestats i torturats en territori pakistanès. Mirant enrere, considereu que va ser un error?

—No voldria parlar-ne. Només m’agradaria dir que sóc totalment contrari a la tortura. Occident ha de comprendre que no lluitaven en una guerra a Alemanya o el Regne Unit. Sota unes circumstàncies inusuals haguérem de tractar amb persones que realment eren vicioses. És millor no entrar en detalls sobre com es lluitava o es desenvolupava la guerra.

—Terrorisme, colps d’estat, conflictes territorials: des de la independència, l’estat del Pakistan ha viscut una crisi perpètua. Però mitjançant negociacions secretes amb l’Índia, almenys fóreu a punt de resoldre un dels problemes: el conflicte del Caixmir. Per què no va reeixir finalment?

—Érem a punt d’aconseguir un acord amb l’Índia. La meua proposta va ser la desmilitarització de l’àrea en conflicte, l’autogovern i el control compartit. El punt conflictiu va ser la línia de control que l’Índia volia fer permanent. Vaig dir que havien d’obrir-hi rutes transitables. I la situació continua en aquest punt.

—Fa unes setmanes, en una visita a Nova Delhi, va dir en unes declaracions que el Pakistan i l’Índia ja s’havien fet prou mal l’un a l’altre, que era el moment de trobar-hi una solució. Us veieu com a futur ambaixador per la pau entre els dos països?

—Si el govern del Pakistan em vol i l’Índia també hi confia, aleshores podria ser útil.

Susanne Koelbl i Britta Sandberg

Traducció de Sara Roca